

hele taget er jeg enig med den sidste ærede Taler i, at Betingelserne er meget uensartede. Det havde været heldigere, om der ved Forhandlingerne kunde være kommet noget mere ensartede Betingelser til Stede. Jeg ser, at Ministeren ryster paa Hovedet, og det er jo ogsaa muligt, at det ikke kunde lade sig gøre, men for Landkommunerne lader det dog til, at det bliver nogenlunde ensartet, idet de to giver 5 000 Kr. og den tredje forhaabentlig ogsaa skal give 5 000 Kr. For Byernes Vedkommende ved man endnu ikke, hvor meget de skal give, undtagen at Odense har tilbudt at give samme Tilskud som hidtil, 3 300 Kr. om Aaret, saa vidt jeg erindrer. Men Hovedsagen er, at det er en berettiget Forventning hos Skolerne udenfor København, der opfyldes ved dette Lovforslags Fremkomst, og jeg mener ligesom den ærede sidste Taler, at det bør fremmes hurtigt. Ved en Udvalgsbehandling vil disse Oplysninger jo kunne gives, og det behøver ikke at sinke Lovforslaget ret længe. Ogsaa jeg skal derfor paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til villig Behandling og hurtigt Fremme.

Trier: Jeg har strengt taget ikke synderligt at føje til, hvad der allerede er udtalt fra forskellige Sider nu og tidligere. Første Behandling af denne Sag, den Behandling, ved hvilken man drøfter almindelige Principper og Forudsætninger, almindelige eller særligt foreliggende Aarsager og lignende, fandt jo i Grunden Sted, den Gang man drøftede Loven af 20. Marts 1918 om Ordningen af de stor-københavnske Skoleforhold. Allerede den Gang kom det jo frem, som det ogsaa her under Forhandlingerne er antydnet, at naar denne Lov var vedtaget, vilde den øjensynlig inden kortere eller længere Tid strække sine Konsekvenser ud over det øvrige Land. Det kommer derfor heller ikke som nogen Overtagelse, at der i dette Øjeblik foreligger et Lovforslag, der udvider de Bestemmelser, som blev givet, den Gang man ordnede de københavnske Forhold saaledes, at der ved Statens Hjælp drives Skoleundervisning yderligere i 2 jyske, 2 fynske og 5 sjællandske Skoler, som dog deler sig saaledes, at de 6 af dem gaar over til det offentlige, medens de 3 vedbliver at være private.

Den private Skole har jo i mange Maader spillet en stor Rolle her i Landet, maaske en større end i de fleste andre Lande, baade hvad den højere Skole og Folkeskolen angaar. Lovforslaget, som

det foreligger, gaar jo i Virkeligheden ogsaa ud paa fremtidig at bekræfte Tilværelsen af en Privatskole ved Siden af Statsskolen. Det er to Principper, der i mange Maader har taget Brydetag med hinanden gennem Udviklingen, og jeg har den Formening, at i alt Fald foreløbig, i den Tid, man kan overskue, vil det være heldigt, at Landet rummer Udviklingsmuligheder, der knytter sig til begge disse Skolearter; saaledes at de private og de offentlige Skoler gensidig kan paavirke hinanden i deres Udvikling, den offentlige Skole maaske paavirke den private Skole i Retning af fastere Organisation af Arbejdet, den private Skole paavirke den offentlige i Retning af større personlig Indsats i Skolelivet. For saa vidt er jeg ganske enig i, at man fra Statens Side søger at fremme disse to Skoleformers Virksomhed. Den private Skole vedbliver ganske vist ikke at være privat i samme Forstand som tidligere paa alle Omraader. Idet den faar Statstilskud, maa den jo underkaste sig forskellige Forpligtelser. Det er for det første kun eksamensberettigede Gymnasieskoler, dette Lovforslag angaar. Det vil sige, at disse Skoler i deres hele Undervisning har at underordne sig under de almindelige Regler, hvorefter de højere Skoler, ogsaa Statens, arbejder. Der forlanges, at disse private Skoler skal føre deres Undervisning o. s. v. paa samme Maade som den offentlige Skole. Altsaa den private Skoles Maal, i alt Fald dens Lavmaal, fastsættes gennem Loven og er ikke Udtryk for en blot og bar privat og personlig Afgørelse, Privatskolen maa underkaste sig et pædagogisk Tilsyn og en økonomisk Kontrol, alt sammen noget, som er ganske naturlige, man maa vel sige nødvendige, følger af, at Staten faar en Interesse i disse Skolers fortsatte Liv ved at yde dem en saadan Støtte. Til en vis Grad skifter den private Skole administrativt set noget Karakter, selv om den vedbliver at have sin personlige og private Form gennem den Maade, paa hvilken Undervisningen til daglig Brug ledes og drives, og det var jo netop maaske gennem denne det daglige Livs personlige Indsats fra Ledelsens og Lærerverdenens Side, den private Skole først og fremmest skulde vise sin Værdi og Betydning. Den bliver altsaa støttet ved dette Lovforslag samtidig med, at Staten for sit Vedkommende har overtaget de 6 Skoler, jeg nævnedes for et Øjeblik siden.

At tale om, hvorvidt man nu skal gaa